

Oslo kommune

v/Plan- og Bygningsetaten

Saksnr. 2025/09492

Dato: 24.08.2026

Høringsinnspill til kommuneplanens arealdel Oslo

Skiforeningen viser til høringen rundt kommuneplanens arealdel. Skiforeningens virke foregår i all hovedsak innenfor området Marka, og våre innspill vil derfor konsentrere seg på dette området.

Kort oppsummert

- **Marka må få større plass i arealplanen** - for å sikre en helhetlig forvaltning av området til friluftsliv, naturopplevelse og idrett.
- **Datagrunnlaget for hensynssonene H560 oppleves mangelfull** - og konsekvensene for friluftslivet er ikke tilstrekkelig utredet
- **Skiforeningen etterlyser tydeligere retningslinjer for hensynssonene** - som sikrer at dagens friluftsliv kan opprettholdes og videreutvikles.
- **Ulike hensyn i Marka bør ikke være til hinder for hverandre** - og planen bør bidra til å balansere de ulike interessene slik at disse ivaretas på lik linje

Området Marka i arealplanen

Generelt opplever vi at det er viet lite plass til Marka i planforslaget. Dessverre har dette vært vår opplevelse ved flere av planverkene som har vært på høring i Oslo kommune, og vi har uttrykt denne bekymringen både sist arealplanen var på høring i 2023 og under høringen for behovsplanen for friluftsliv, park og nærnatur i 2025. Marka utgjør en betydelig andel av kommunens totale areal. Skiforeningen vil derfor understreke nok en gang at Oslomarka er et av Norges mest brukte friluftsområder, og en unik og svært verdifull rekreasjonsmulighet for byens innbyggere. For å sikre denne statusen mener vi en helhetlig forvaltning er grunnleggende og bør gjenspeiles i kommunalt planverk som berører dette området.

Skiforeningen støtter kommunens ambisjon om å opprettholde markagrensen slik den er i dag (jf. s.1), samt intensjonen om å beholde Marka som et område for friluftsliv, natur og idrett (jf. s. 49). Samtidig finner vi lite om hvordan arealplanen skal bidra til disse målsetningene. Markaloven bidrar nettopp til å ivareta de mangfoldige kvalitetene og bruksområdene Marka rommer og gir rammer for disse. Likevel savnes også dette perspektivet i arealplanen. Skiforeningen mener at vedlikehold og utvikling av

friluftsområdene i Marka i henhold til markaloven ikke trenger å være en motsetning til å bevare naturområder, som er satsningsområdet som hovedsakelig kommer frem av planforslaget for området Marka. Dette kommer vi tilbake til i det følgende.

Om hensynssonene naturmiljø H560

Først vil vi påpeke at Skiforeningen synes det er positivt at restriksjonene rundt etablering av skiløyper innenfor hensynssonene i Marka er tatt bort etter forrige høringsrunde for arealplanen. Videre støtter vi ivaretagelse av område Marka og dens viktige funksjon som arena for naturopplevelse, friluftsliv og idrett. Samtidig er vi opptatt av en helhetlig forvaltning av Marka og er derfor fremdeles bekymret for hvordan opprettelsen av hensynssonene vil påvirke tilrettelegging for friluftsliv. Både alternativ 1 og 2 dekker store arealer i Marka, og i bestemmelsenes punkt 18.3. ser vi at hensynet til kartlagte naturverdier hhv. korridorenes funksjon skal vektlegges ved søknad om tiltak.

Det presiseres ikke ytterligere hvilke type tiltak som skal favnes under bestemmelsene, og vi legger derfor til grunn at dette også vil påvirke alle søknadspliktige tiltak som skal legges til rette for friluftsliv, herunder tiltak til vedlikehold og utbedringer av skiløyper, når disse er søknadspliktige etter markaloven. Generelt opplever vi informasjonen om hensynssonene i plandokumentene som svært generelle og finner det krevende å ta stilling til i hvilken grad dette vil påvirke Skiforeningens virke. Vi vil derfor i det følgende bl.a. gjøre rede for hvilke konsekvenser Skiforeningen frykter tiltaket kan ha, dersom planbeskrivelse og retningslinjene ikke legger tydeligere føringer for oppfølging i praksis.

Mangelfull utredning

Skiforeningen er bekymret for at hensynssonene ikke er tilstrekkelig utredet og behovet ikke tilfredsstillende begrunnet. Dette påpekte vi allerede i 2023. Mens alt. 2 (økologiske korridorer) bygger på en tidligere rapport om mulige økologiske korridorer i Oslomarka, savnes en faglig redegjørelse for alt. 1 (bufferoner) i sin helhet. Dette gjør at forslaget bærer preg av å være vilkårlig utformet, med en usikker faglig begrunnelse.

Samtidig mener Skiforeningen at konsekvensene for tilrettelegging for friluftslivet ikke er tilstrekkelig utredet for noen av alternativene. I planens tilhørende konsekvensutredning nevnes det kun "(...) styrket vern av naturmiljø som en utvidelse av dagens situasjon (...)" (jf.s.10), samt eventuelle konsekvenser for skogbruk ved alt. 2. Konsekvenser for annen bruk av Marka er utelatt, men det er uklart om dette begrunnes med at hensynssonene ikke vil påvirke annen aktivitet eller om dette ikke er utredet. Konsekvensutredningen synes først og fremst å konsentrere seg på de positive konsekvensene for naturmiljøet, og i mindre grad på andre berørte interesser. Dette gir usikkerhet for tilretteleggerorganisasjoner m.fl. og kan gi inntrykk av at tilrettelegging for friluftsliv og ivaretagelse av natur i mange tilfeller ikke er forenelige. For å styrke plangrunnlaget bør det vises til vurderinger gjort rundt hvordan friluftsliv og bevaring av naturmiljø påvirker hverandre, og hvilke konsekvenser sonene kan ha for friluftsliv.

Friluftslivets forhold til skogbruk

Vi vil i denne forbindelse også påpeke at friluftslivet kan bli indirekte påvirket av de konsekvensene hensynssonene kan få for skogbruket, særlig som følge av alternativ 2.

En betydelig andel av infrastrukturen som kjerreveier, driftsveier og skogsbilveier som benyttes av grunneiere i skogbruksvirksomheten, prepareres som skiløyper utenom driftssesongen. Skiforeningen anslår at om lag 90 prosent av det totale løypenettet følger eksisterende eller tidligere driftsveier, og vi har et godt samarbeid med grunneierne i vårt virkeområde. Dette sambruket bidrar til å begrense behovet for etablering av nye traséer gjennom Marka og reduserer samtidig det samlede vedlikeholdsbehovet. Resultatet er mindre samlet påvirkning på både Marka og naturmiljøet.

Dersom mulighetene for skogbruk begrenses i større deler av Marka, kan dette føre til at færre driftsveier blir vedlikeholdt av grunneierne. Dette vil igjen kunne svekke mulighetene for preparering av skiløyper i de samme traséene. Driftsveiene har dessuten fått en stadig viktigere funksjon for å sikre et stabilt løypetilbud, ettersom de kan prepareres med relativt liten snømengde. Dette gjør det mulig å etablere skiløyper tidligere i sesongen og opprettholde løypetilbudet i snøfattige vintre. Med forventede klimaendringer og økt forekomst av milde og snøfattige vintre vil denne funksjonen bli enda viktigere i årene som kommer.

Men det er ikke bare på vinteren at samspillet med skogbruket og behovet for veier og ferdselsårer i Marka er av betydning for friluftslivet. Generelt vet vi at turgåing, skigåing og annen aktivitet i skog og mark i hovedsak foregår i områder der tilrettelegging skjer. Samtidig ser vi at sykling har blitt mer og mer populært de siste årene, og mulighetene for el-sykling åpner for at enda flere kan oppleve Marka på sine premisser. Spesielt for mindre erfarne turgåere og syklistene spiller veiene og andre tilrettelagte ferdselstraséer en avgjørende rolle for å kunne oppleve Marka som rekreasjons- og turområde. Sist, men ikke minst, må tilgjengeligheten til Markas mange stuer og overnattingssteder sikres, året rundt. Vi vet at disse er viktige turmål for mange, og at friluftslivet er avhengig av at skogbruket har behov for å opprettholde og vedlikeholde adkomstveier.. Også på sommeren er mesteparten av veiene som brukes til friluftsliv opprinnelig opprettet av skogbruksvirksomheten og vedlikeholdes også med tanke på dette og i samarbeid med friluftslivsorganisasjonene.

Oppfølging i praksis

I sum opplever Skiforeningen det som usikkert hvordan hensynssonene vil påvirke tilrettelegging for friluftsliv i praksis. Bestemmelsene legger til grunn at hensynet til bl.a. naturtyper og/eller korridorfunksjonen skal vektlegges. Samtidig er bestemmelsene nokså generelt formulert og gir ikke svar på hvordan dette skal praktiseres. Vi frykter at dette vil føre til økte krav om dokumentasjon av naturverdiene i hensynssonene og hvordan disse påvirkes av et omsøkt tiltak, noe som i praksis vil tilfalle tiltakshaver/friluftslivsorganisasjonene og er bekymret for at slike krav om nye utredninger/kartlegginger og blir en ekstrakostnad

for frivilligheten.

Allerede fra før er Marka og de ulike virksomhetene innenfor Marka underlagt strenge retningslinjer gjennom bl.a. markaloven, eksisterende verneområder og markaforskriften (for skogbruksvirksomheten), som stiller krav til både hensyn og dokumentasjon. Vi forutsetter samtidig at det må kunne skilles tydelig mellom (dokumentasjons-) krav innenfor verneområder og hensynssoner. Etablert friluftsliv må fortsatt kunne gjennomføres og ferdselsårer vedlikeholdes, også når dette innebærer tiltak som er søknadspliktige etter eksisterende lovverk. Etableringen av hensynssoner bør ikke føre til at mulighetene for vedlikehold av vårt løypenett blir i større grad oppstykket gjennom ulike regelverk og føringer som påvirker kvaliteten negativt. Bestemmelsene i punkt 18.3. bør derfor gi et tydeligere svar på hvordan oppfølgingen av hensynssonene skal fungere i praksis.

Forhold til markaloven

Hele Oslomarka er underlagt markaloven, som regulerer bruk og sikrer Markas funksjon som område for friluftsliv, idrett og naturopplevelse på lik linje (jf. ml §1). Skiforeningen mener at markaloven gir tilstrekkelig beskyttelse av disse interessene i Marka og synes det er viktig at Oslo kommunes planer i den neste perioden sikrer en fornuftig balanse mellom disse tre formålene. Kommunen selv understreker i planforslaget at området i Marka skal avsettes til disse tre formålene. Marka er videre avsatt til LNFR-område. Ved utarbeidelsen av markaloven var det derfor også en viktig premisse at loven ikke skulle være til hinder for å opprettholde etablerte lokalsamfunn i Marka, for eksempel i Maridalen og Sørkedalen. Skiforeningen mener det er viktig at kommuneplanen tar hensyn til intensjonene bak markaloven også på dette punktet, for å opprettholde den høye oppslutningen om markaloven og markagrensen.

Når en betydelig andel av markas areal skal underlegges en hensynssone som etter vår forståelse vil kunne føre til skjerpet krav for gjennomføring av tiltak, herunder også tiltak for tilrettelegging for friluftsliv, er vi bekymrede for at dette kan skape en ubalanse mellom de tre hovedformålene i Marka, ved at hensynet til natur skal vektlegges spesielt. Dette understrekes gjennom at konsekvensutredningen peker på styrket vern for disse områdene, uten å redegjøre for øvrige konsekvenser for andre interesser. Skiforeningen savner derfor en redegjørelse for behovet av slike hensynssoner i så store deler av Marka og sonenes forhold til eksisterende regulering.

Vi er kritiske til forslaget dersom allerede etablert friluftsliv vil kunne berøres av hensynssonene. Dersom kommunen likevel velger å opprette hensynssonen H560 ber vi om et tredje alternativ som ikke legger begrensninger på tilrettelegging for friluftslivet. Hvis dagens tilbud for friluftsliv og rekreasjon skal kunne opprettholdes vil det være nødvendig med vedlikehold av traséer, oppgraderinger for å møte økende utfordringer knyttet til endringer i vær og klima og mulighet for omlegging av eksisterende traséer ved

behov. Friluftsliv er en viktig del av Marka og formålet i markaloven, og vi mener reguleringen gjennom markaloven er tilstrekkelig for å ivareta de ulike interessene innenfor Marka.

Avsatt areal til utvikling av ferdselsårer og anlegg for friluftsliv

Som vi innledningsvis var inne på savner Skiforeningen på generelt grunnlag en tydeligere redegjørelse for hvordan arealplanlegging skal svare til intensjonen om å beholde Marka som et område for friluftsliv, natur og idrett (jf. s. 49, jf. ml §1). Friluftslivets ferdselsårer som tur- og skiløyper har tidligere vært en del av arealplanen, men vi ser nå at vedlikehold og ev. utvidelser av disse er tatt bort i dette planforslaget, og andre planverk under revidering (jf. vårt høringsinnspill til behovsplanen for friluftsliv m.m.). Temakart T3 viser dessuten kun turveier i byggesonen, det finnes ingen oversikt over turveier i Marka. Arealplanen bør legge grunnlaget for at fornuftig vedlikehold og videreutvikling av både friluftslivets ferdselsårer og idrettsanlegg innenfor Marka som svarer til formålet (f.eks. anleggene i Linderudkollen, Sognsvann og Skullerud) kan skje.

Til bestemmelse 10.5.5. om landbruksvei

Da betegnelsen landbruksvei eksplisitt brukes legger Skiforeningen til grunn at bestemmelsen ikke vil påvirke etablering eller oppgraderinger av helårstraséer med tilrettelegging for friluftsliv og idrett som sitt fremste formål. Vi går derfor ut fra at bestemmelsen ikke stiller særskilte krav til etablering av helårstraseer for friluftslivet, utover kravene som følger av plan- og bygningsloven. Vi viser for øvrig til avsnittet over og gjentar vårt syn at arealplanen bør legge til rette for at det er avsatt areal innenfor LNFR-områder for etablering av slike traséer.

Med vennlig hilsen

SKIFORENINGEN - FORENINGEN TIL SKI-IDRETTENS FREMME

Elisabeth Uhlig-Nordølum
Fagansvarlig markapolitikk